

Predgovor

Godine 1999. nevladine organizacije koje su provodile Program *Korak po korak* osnovale su Međunarodnu udrugu Korak po korak (ISSA). Jedan od prvih pothvata Udruge, nakon njezina osnutka, bilo je formiranje radne grupe za kreiranje standarda. *Korak po korak* je sveobuhvatan program reforme sustava odgoja i obrazovanja koji služi djeci od rođenja do desete godine, kao i njihovim obiteljima.

Opsežne obuke i brojni radni materijali za odgajatelje i učitelje, roditelje i učiteljske akademije temelje se na pristupu usmjerrenom na dijete, te na uključivanju roditelja i zajednice u odgojno-obrazovni proces. Od svog postanka u sklopu mreže Sorosove zaklade 1994. godine, proširio se u 27 zemalja Središnje i Istočne Europe, po Nezavisnim državama Commonwealtha, Baltičkim zemljama, Haitiju i Mongoliji. Godine 1994. Program *Korak po korak* primjenjivao se u 200 grupa/razreda, da bi, zbog velikog interesa, narastao na 16.000 u 2001. godini. Kako očuvati cijelovitost i kvalitetu pri ovakvom brzom širenju? Oformljena je radna gruoa za postavljanje standarda za Programe *Korak po korak* kao i standarda za odgajatelje i učitelje koji taj program provode. Ova knjiga je rezultat vrlo usredotočenog i predanog rada radne grupe stručnjaka iz deset zemalja koji imaju zajedničku viziju o kvaliteti učenja i poučavanja.

Standardi vrlo jasno izražavaju koje vrijednosti koristimo u procjenjivanju kvalitete programa za djecu i odgajatelja i učitelja koji isti primjenjuju. Standarde za provođenje Programa Korak po korak i standarde za odgajatelje i učitelje koji rade po tom programu sastavili su stručnjaci iz zemalja koje prelaze na demokratski sustav, pa tako ovi standardi nude jedinstven uvid u vezu između odgoja i obrazovanja djece i otvorenog društva. Na stranicama koje slijede ističu se temeljna vjerovanja u:

- **metode usmjerene na dijete**, koje prepoznaju individualne potrebe svakog djeteta ponaosob u kontekstu cijelovitog razvoja djeteta
- **pružanje jednakih mogućnosti za odgoj, obrazovanje i brigu svoj djeci**, iz čega nužno proizlazi da su u programima za djecu naglašeni kulturno primjereni pristupi i okruženja u kojima se sva djeca i njihove obitelji osjećaju dobrodošlo, uključujući djecu s posebnim potrebama, djecu manjinskih zajednica, siromašnu djecu i djecu iz ostalih socijalno zapostavljenih grupa
- **uloge odgajatelja i učitelja da djeci olakšavaju učenje**, a ne da budu izvori znanja, te u njihovu odgovornost da u svojim grupama/razredima stvore zajednicu onih koji uče
- **roditelje kao primarne učitelje i odgajatelje svoje djece**, što zahtijeva njihovo uključivanje u osmišljanje odgojno-obrazovnih ciljeva za svoju djecu i aktivno sudjelovanje obitelji i zajednice u životu grupe/razreda i vrtića/škole
- **da javni odgojno-obrazovni sustav pripada zajednici**
- **radno okruženje osmišljeno na način da je fizički i psihološki sigurno, a sobe/učionice su organizirane tipično, po centrima aktivnosti, koji djeci pružaju mogućnost izbora i samostalnost.**

Standardi *Korak po korak* zastupaju ideju da su procesi - načini kako se strukturiraju programi i odnosi - isto toliko važni kao i konačni rezultati. Ovi materijali su posebno bitni za programe koji nastoje iskoristiti odgoj i obrazovanje djece za njegovanje demokratskih načela i postupaka kod odgajatelja i učitelja, djece, njihovih obitelji i čitave zajednice. Ovaj naglasak na demokratskom pristupu sukladan je aktualnom svjetskom trendu da se pristup briži te odgoju i obrazovanju temelji na ljudskim pravima.

Međunarodna udruga Korak po korak željela bi zahvaliti Tatjani Vonti (Slovenija), Irini Lapitkayi (Bjelorusija), Radmili Rangelov-Jusović (Bosna i Hercegovina), Zeniji Berzini (Latvija), Cornelij Cincilei (Moldavija), Ioni Heresi (Rumunjska), Evi Koncokovoj (Slovačka), Nataliji Sofiy (Ukrajina), Ellen Daniels (SAD), Kate Burke Walsh (SAD), Tatjani Pavlovski (Jugoslavija) na volonterskom aktivnom sudjelovanju i angažmanu u napornom procesu, dvogodišnjoj avanturi razvijanja standarda. Također želimo zahvaliti Institutu Otvoreno društvo na svekolikoj podršci u formuliranju i objavljuvanju Standarda za program odgajatelja i učitelja.

